

Muzika ir bendradarbiavimas.
Idėjos po Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos organizuoto seminaro
„Iššūkiai XXI amžiaus muzikiniam ugdymui“

2019-03-16

Klaipėda

Žydrė Jankevičienė
Ugdymo plėtotės centras

Ar muzikoje daug geriau nei vienas? Visos muzikinės veiklos teikia žmogui vidinio atpildo, džiaugsmo, realizuojami *ego* poreikiai. Tačiau muzikuojant kartu su kitais, ansamblyje, chore, orkestre ar su visa klase patiriami bendrumo ir atsakomybės už kitus jausmai, kurie pakylėja muzikavimą į kokybiškai vertingesnį – ne tik sau, bet ir kitiems, dėl kitų – lygi.

Ar muzikavimas kolektyvuose yra savaimė bendradarbiavimas ir mokymasis bendradarbiaujant? Nors muzikavimas ansamblyje ar didesniame kolektyve turi daug mokymosi bendradarbiaujant bruožų – siekiama bendro tikslo, kolektyvas dažniausiai heterogeniškas, padedama vieni kitiems ir kt. – tačiau mokytojas/vadovas šį procesą turėtų valdyti ir suteikti daugiau galimybių mokytis bendradarbiaujant – taikant strategijos elementus, galima pasiekti geresnių meninių rezultatų.

Ką gali padaryti mokytojas / vadovas?

Formuluoti mokiniams prasmingus tikslas / užduotis.

Burti heterogeniškas grupes, kontroliuoti darbo grupėse procesus.

Išskaidyti užduotį etapais.

Kontroliuoti, kaip laikomasi susitarimų.

Teikti ir skatinti grįžtamąjį ryšį – visos grupės darbo įvertinimas ir kiekvieno grupės nario įsivertinimas. Galutinis įvertinimas – tai šių dviejų vertinimų sintezė.

Kas iš to?

Vaikai jaučiasi visapusiškai įtraukti į kolektyvą: aš reikalingas, aš –tikrai naudingas, aš kuriu kartu su vadovu, mano indėlis ypatingai svarbus į bendrą kolektyvo rezultatą

Gerėja kolektyvo mikroklimate, sukuriama pagarbos, bendradarbiavimo, savitarpio pagalbos kultūra.

Tarp kolektyvo narių, vadovų, senbuvų ir naujokų susiklosto demokratiški santykiai.

Suteikta asmeninė atsakomybė skatina didesnę atsivertimą kolektyvo vardan.

Didėja vaikų savarankiškumas.

„Daugiausiai išmoksti tada, kai tave palaiko ir padrąsina, kai tau padeda.“ – sako choristė.

Mokymosi bendradarbiaujant strategijos taikymo muzikuojuant kolektyvuose idėjos

1. Kolektyvo nariai suburiami į bendradarbiaujančias grupes, kurių tikslas – *parengi planuojamų chore atlikti kūrinų ir jų konteksto pristatymą* – kiekvienas grupės narys turi ir atlieka savo funkciją.
2. Kiekviename balse (partijoje) sudaromos *bendradarbiaujančios grupės, kuriose išanalizuojama naujo kūrinio partitūra ir sava partija, notacijos ir išraiškos ženklai*. Grupės nariai, padėdami vienas kitam *išmoksta padainuoti savo partiją*, įvertinama, kaip kuriai grupei sekėsi.
3. Kiekviename balse sudarytos *bendradarbiaujančios grupės išmoksta kito (-ų) balso (-ų) partiją (-as)*. Grupės padainuoja naujai išmoktą partiją, įvertinamas išmokimas. Vėliau suburiamos bendradarbiaujančios grupės iš skirtingų balsų ir *kūrinys padainuojamas atliekant ne savo, o kito balso partiją*. Taip pasiekiamas visapusiškas, gilus kūrinio išmokimas, atlikėjai maksimaliai pasitiki savimi ir kitais. Verta išbandyti rengianti konkursams, itin svarbiems koncertams.
4. *Išmoktą choro repertuarą verta padainuoti mažesnėse, bendradarbiaujančiose grupėse* (ansambliuose po vieną choristą balse) – skiriame laiko grupėms repetuoti ir tuomet išklausome visų, teikiame grįžtamąją informaciją.
5. Bendradarbiaujančioms grupėms pasiūlyti *sukurti kolektyvo veiklos taisykles*, aptarti visų grupių variantus, susitarti dėl kolektyvo taisyklių.
6. Choro balsai suskirstomi į bendradarbiaujančias grupes, kurių tikslas – *pasitikrinti, kaip kiekvienas moka savo partiją* – padainuoja vieni kitiems, įsivertina, padeda išmokti tiems, kuriems blogiau sekėsi.
7. Choristai suskirstomi į bendradarbiaujančias poras, kurių tikslas – *kontroliuoti intonavimo tikslumą, partijos mokėjimą*.
8. Kolektyvo bendradarbiaujančios grupės *sukuria ir pasiūlo dainos interpretacijos planą*, sutarus išrenkamas geriausias, kuris taikomas koncertuose.
9. Kolektyvo nariai suburiami į grupes, kurių tikslas – *sukurti atliekamai dainai pritariančiuosius judesius*. Kiekvienas narys turi pasiūlyti savo idėjas, grupės išrenka ir susitaria dėl jų bendro siūlymo. Grupės pristato savo variantus, sutariama dėl tinkamiausio, kurie naudojami koncertuose.
10. Kolektyvo nariai suskirstomi į grupes, *kiekviena grupė sukuria ritminę improvizaciją, atliekamą tarp dainos posmų*.
11. Bendradarbiaujančio grupės *sukuria įsidainavimo pratimus*, kuriuos vėliau atsirenka ir atlieka visas kolektyvas.

12. Choro nariai suskirstomi į bendradarbiaujančias grupes, kurios turi konkrečias užduotis – *išdalyti natas, parengti natas, prižiūrėti išmokimą, motyvuoti ir pan.* – kiekvienos grupės nariai palaiko vieni kitus, stengiasi atlikti pavestą užduotį kuo geriau.
13. Choro nariai (ypač tinka pradinėse klasėse) suskirstomi į *poras ar mažas grupelėse, kuriose pasirengia koncertui ir kontroliuoja koncerto metu* (pvz., kaip atrodo apranga, ar turi natas, ar gerai natos sudėtos ar gerai viską atlieka, ar kuriam reikia pagalbos) – užtikrinamas geras meninis rezultatas.
14. Prieš koncertines keliones kolektyvas suskirstomas į bendradarbiaujančias grupes. *Kiekviena grupė turi iš anksto paskirtas užduotis, pvz. paruošti dainų autobusui repertuarą, žaidimų, viktoriną, informaciją apie aplankomas vietas ir pan.* ir jas įgyvendina kelionės metu. Kiekvienos grupės rezultatus vertina visas kolektyvas.

Visos bendradarbiaujančios grupės darbo vertinimo kriterijai

Kriterijus	Atitiktis		Komentaras
Visi grupės nariai dirbo darniai	Taip	Ne	
Pasiektas geras bendras rezultatas	Taip	Ne	
Grupės nariai bendravo pagarbiai	Taip	Ne	
Grupės nariai padėjo vienas kitam	Taip	Ne	
Kiekvienas galėjo pasisakyti	Taip	Ne	
Kiekvienas buvo išklaudytas	Taip	Ne	
Kiekvienas atliko savo užduotį	Taip	Ne	

Individualaus darbo grupėje vertinimo (įsivertinimo) kriterijai

Kiek idėjų pasiūliau grupei

Kurios idėjos buvo priimtos

Kaip vertinu savo indėlį į bendrą grupės rezultatą (1 – blogai – 10 – puikiai, apibraukti tinkamą balą)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Sunku, užima daug laiko, bet verta. Išbandykite!